

Αστικό περιβάλλον και συμπεριφορά

Θετικές και
αρνητικές πλευρές
της ζωής στην πόλη

Η πόλη

- Είναι ο τρόπος κοινωνικής οργάνωσης που χαρακτηρίζεται από συγκέντρωση μεγάλου αριθμού δραστηριοτήτων και ανθρώπων σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή. Δηλ. είναι ένα πολύπλοκο σύστημα επικοινωνιακών, οικονομικών, παραγωγικών και πολιτικών στοιχείων.
- Στην πόλη συνυπάρχουν ταυτόχρονα τα δύο άκρα ενός οποιουδήποτε συνεχούς (Bell et al., 1990), π.χ. υψηλή πυκνότητα και απομόνωση.
- Ιστορικά, η πόλη εξελίσσεται παράλληλα με τον πολιτισμό.

Θετικά στοιχεία της ζωής στην πόλη

- **Θετικές κοινωνικές σχέσεις** (όταν ο σχεδιασμός εκτιμά σωστά τις χωρικές διαστάσεις των κοινωνικών δεσμών).
- Μεγάλο μέρος των κοινωνικών σχέσεων στην πόλη είναι **ΜΗ τυπικό**. Οι **τυχαίες** κοινωνικές επαφές είναι πολύ σημαντικές από ψυχολογική άποψη.
- Η **συνύπαρξη εμπορικών δραστηριοτήτων και οικιστικών συγκροτημάτων** ενισχύει τη χρήση του περιβάλλοντος και αποθαρρύνει την εγκληματικότητα.
- Οι παραδοσιακά **στενοί δεσμοί** της ζωής στην επαρχία δεν απουσιάζουν εντελώς από τις μεγάλες πόλεις.

Ερμηνείες για την αρνητική κοινωνική συμπεριφορά στο αστικό πλαίσιο

- **Υπερφόρτιση** εξαιτίας του πλήθους και της ετερογένειας των ερεθισμάτων. Η προσαρμογή περιλαμβάνει τακτικές όπως η διάθεση λιγότερου χρόνου και η επιλεκτική προσοχή.
- **Περιβαλλοντικό στρες** και αντιδράσεις άγχους.
- **Συμπεριφορικός περιορισμός**. Οι περιορισμοί που βιώνουν οι κάτοικοι της πόλης οδηγούν σε προσπάθεια για ανάκτηση της χαμένης ελευθερίας.
- **Υπερστελέχωση περιβάλλοντος**. Όταν ο αριθμός των ατόμων ξεπερνά τις δυνατότητες του πλαισίου προκύπτουν φαινόμενα όπως ο ανταγωνισμός και η περιθωριοποίηση.

Η γειτονιά

- **Ενδιάμεσο** επίπεδο κοινωνικής οργάνωσης μεταξύ κατοικίας και πόλης, επιτρέπει τη διατήρηση της έννοιας της κοινότητας.
- Ο ορισμός της γειτονιάς περιέχει κριτήρια τόσο χωρικά όσο και κοινωνικά-ψυχολογικά.
- **Διαστάσεις:** (α) το είδος και ο αριθμός των αλληλεπιδράσεων, (β) η ταυτότητα των κατοίκων, (γ) η διασύνδεση με την πόλη.
- **Τύποι:** (α) άθικτη γειτονιά, (β) περιορισμένη ή προστατευτική, (γ) διάσπαρτη, (δ) βραχύχρονη, (ε) άνομη.
- Η **ικανοποίηση** των κατοίκων από τη γειτονιά διαφοροποιείται από τους **δεσμούς** που αναπτύσσουν.

Χώροι πεζών

- Σε πεζόδρομους, τα άτομα προτιμούν τις απλές διαδρομές και την ευθεία **κατεύθυνση**.
- Τα άτομα συνήθως προσαρμόζουν την **ταχύτητα** της κίνησής τους στην πυκνότητα και στην ταχύτητα των γύρω τους.
- Το **πλήθος** επηρεάζει την κατεύθυνση της κίνησης ανάλογα με το αν γίνεται αντιληπτό ως ομάδα ατόμων που αλληλεπιδρούν ή ως περιστασιακή συνάθροιση.
- Σε πεζόδρομους και πλατείες διαπιστώνεται ότι αυξάνεται η **αλτρουιστική** συμπεριφορά, συγκριτικά με τους δρόμους.